

KRONOLOGI I FORTID

Vi bruker kronologi når vi vil fortelle hvilken av to aktiviteter som skjedde først. Vi kaller den første aktiviteten *aktivitet 1* og den andre aktiviteten *aktivitet 2*:

Først hørte han på musikk. Etterpå leste han ei bok.

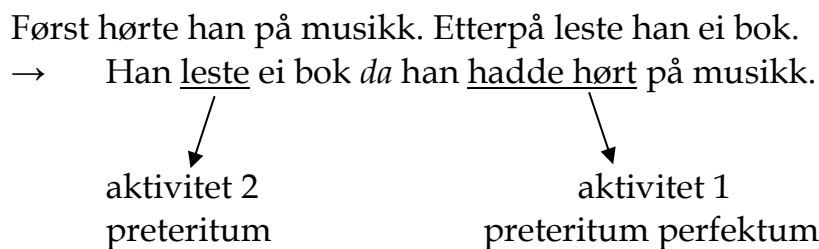
Her er «hørte» aktivitet 1 og «leste» aktivitet 2.

Vi kan bruke en leddsetning med *da* eller *etter at* for å vise kronologi i fortid. Aktivitet 1 er alltid i leddsetningen.

Kronologi med *da*

Aktivitet 2 står i preteritum, og aktivitet 1 står i *preteritum perfektum*.
Preteritum perfektum = *hadde* + *perfektum partisipp*: hadde hørt.

Først hørte han på musikk. Etterpå leste han ei bok.
→ Han leste ei bok *da* han hadde hørt på musikk.

aktivitet 2
preteritum

aktivitet 1
preteritum perfektum

Leddsetningen kan også stå først. Da kommer aktivitet 1 først, og den må stå i *perfektum partisipp*.

Da han hadde hørt på musikk, leste han ei bok.

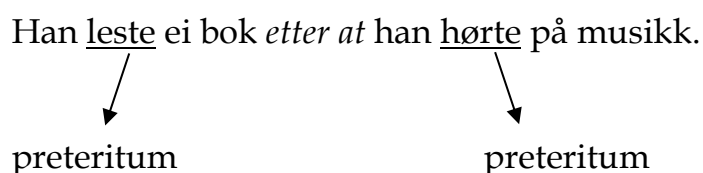
Kronologi med *etter at*

Vi kan bruke den samme strukturen med *etter at* som med *da*:

Han leste ei bok *etter at* han hadde hørt på musikk.

Når vi bruker *etter at*, kan vi også bruke preteritum om begge aktivitetene:

Han leste ei bok *etter at* han hørte på musikk.

preteritum

preteritum

Leddsetningen kan stå først i begge eksemplene:

Etter at han hadde hørt på musikk, leste han ei bok.

Etter at han hørte på musikk, leste han ei bok.